

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет Педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

**ГУМАНІЗАЦІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У
ЗВО**

підготовки магістрів

спеціальності **013 Початкова освіта**

освітньої програми **Початкова освіта**

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Гуманізація та технологізація виховного процесу у ЗВО» підготовки магістра, галузі знань 01 Початкова освіта, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньою програмою «Початкова освіта»

Розробник: Пріма Раїса Миколаївна, завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти, доктор педагогічних наук, професор

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол № 1 від 31.08. 2021 р.

Завідувач кафедри:

(Пріма Р.М.)

© Пріма Р.М., 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/ 4		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
ІНДЗ: <u>є</u>		Самостійна робота 82 год.
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: екзамен	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
ІНДЗ: <u>є</u>		Самостійна робота 106 год.
	Консультації 14 год.	
	Форма контролю: екзамен	

II. Інформація про викладача

ППП Пріма Раїса Миколаївна

Науковий ступінь **доктор педагогічних наук**

Вчене звання **професор**

Посада **завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти**

Контактна інформація 066-700-83-44, primar@ukr.net

Prima. Raisa@eenu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно з розкладом, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ імені Лесі

Українки: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

Консультації, індивідуальні завдання з навчальної дисципліни магістранти можуть отримати щосередини з 13.25 до 15.00 год.

III. Опис дисципліни

Анотація курсу. Програма навчальної дисципліни «Гуманізація та технологізація виховного процесу у вищому навчальному закладі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра, галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 013 «Початкова освіта».

У сучасних умовах розвитку системи освіти в Україні гуманізація є одним із принципів її реформування, суть якого полягає «в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності, найповнішому розкритті її здібностей та задоволенні різноманітних освітніх потреб, забезпеченні пріоритетності загальнолюдських цінностей, гармонії стосунків людини і навколишнього середовища, суспільства і природи».

Гуманізація – домінанта нового педагогічного мислення, що змінює погляд на людину як на головну цінність, на характер і суть навчально-виховного процесу, в якому і педагоги, і вихованці – суб'єкти розвитку своєї творчої індивідуальності. Технологізація – це певна проекція теорії та методики виховання на практику виховання, максимально індивідуалізована та психологічно обґрунтована.

2. Пререквізити. Постреквізити.

Навчальний курс «Гуманізація та технологізація виховного процесу у вищому навчальному закладі» пов'язаний із загальною педагогікою, дидактикою, педагогічною майстерністю філософією і методологією.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання й уміння з дисциплін «Гуманізація та технологізація виховного процесу у вищому навчальному закладі» є: «Аксіологія педагогічної освіти», «Теорія і методика викладання фахових педагогічних дисциплін», «Теорія і методологія науково-педагогічних досліджень».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою курсу «Гуманізація та технологізація виховного процесу у вищому навчальному закладі» є осмислення магістрантами сутності гуманізації освіти як соціально-педагогічного феномена, розширення та поглиблення їхніх знань, оволодіння творчими вміннями щодо здійснення гуманістичної технології виховання.

Завдання вивчення дисципліни: сформувати у студентів систему знань щодо суті гуманізації виховного процесу у ВНЗ, формування гуманістичних цінностей особистості студентів, гуманістичної спрямованості особистості вчителя-вихователя; особливості особистісно-гуманістичної орієнтації професійної діяльності; змісту та технології гуманізованого виховного процесу.

4. Результати навчання (компетентності)

<p>Загальні компетентності (КЗ)</p>	<p>ЗК-2. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здійснювати професійну діяльність за принципами толерантності, безоціночності іншої особистості; вирішувати конфліктні ситуації і надавати підтримку в нових, проблемних і кризових ситуаціях.</p>
	<p>КЗ-3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Мати потребу вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; самостійно набувати і використовувати нові знання і уміння</p>
	<p>КЗ-4. Здатність приймати обґрунтовані рішення; генерувати нові ідеї. Бути готовим проявляти ініціативу і приймати доцільні та відповідальні рішення в проблемних ситуаціях; діяти в нестандартних ситуаціях і нести соціальну й етичну відповідальність за прийняті рішення.</p>
	<p>КЗ-5. Здатність працювати в команді. Вміння ставити актуальні завдання, спрямовувати власні зусилля на досягнення цілей, вмотивовувати всіх суб'єктів соціальної взаємодії на їх розв'язання; будувати свою діяльність відповідно до моральних, духовних, етичних і правових норм, працюючи в команді. Володіти навичками самоорганізації і саморегуляції.</p>
	<p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Володіти практичними способами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, хмарних технологій, баз даних і знань.</p>
	<p>ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Досконало володіти всіма стилями і жанрами усного і письмового мовлення для комунікації з суб'єктами освітнього процесу, з різними соціальними і професійними групами.</p>
	<p>ЗК-8. Усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, нетерпимість до корупційної поведінки, поважне ставлення</p>

	до права й закону, володіння достатнім рівнем професійної правосвідомості.
	ЗК-9. Здатність ухвалювати оптимальні управлінські рішення; сприймати, аналізувати й реалізовувати управлінські інновації в професійній діяльності.
	ЗК-10. Здатність розрізняти, критично осмислювати й використовувати традиційні та спеціальні підходи до навчання, сучасні методи навчання і форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання.
Програмні результати навчання (ПР)	ПР-1. Діяти соціально відповідально, реалізовувати освітні реформи.
	ПК-2. Здатність до професійного самовдосконалення: професійна самоосвіта, особистісне зростання, проектування подальших особистих освітньо-професійних траєкторій.
	ПК-6. Здатність до співпраці з різними категоріями фахівців. Уміння ефективно взаємодіяти з працівниками закладу початкової освіти, органами управління і самоврядування; налагоджувати професійну комунікацію; враховувати зв'язок і вплив власної діяльності на сумарний результат роботи колективу.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак	Сам роб.	Конс	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади гуманізації та технологізації виховного процесу у ЗВО						
Тема 1. Гуманізація виховного процесу як соціально-педагогічна проблема	13	2		10	1	Р,Т/4б
Тема 2. Ідеї гуманізації освіти та виховання в історії педагогіки	15	2	2	10	1	Р,Т/4б
Тема 3. Сучасні виховні системи і технології виховання	15	2	2	10	1	Р,Т/4б
Тема 4. Гуманістична спрямованість особистості вчителя-вихователя	15	2	2	10	1	РМГ/4б.

Тема 5. Творчий характер виховної діяльності як умова її гуманізації та технологізації	15	2	2	10	1	Р,Т /4б.
Разом за модулем 1	73	10	8	50	5	20 б.
Змістовий модуль 2. Шляхи гуманізації та технологізації виховного процесу у ЗВО						
Тема 6. Сучасні парадигми вищої освіти: гуманізація та гуманітаризація освіти. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою.	17	2	2	12	1	ДС, Р /4
Тема 7. Особистісно-діяльнісний підхід як провідна стратегія гуманізації виховного процесу	15	2	2	10	1	РМГ, Т / 4б.
Тема 8. Гуманізація навчально-виховного середовища як основа педагогічного спілкування у ВНЗ	15	2	2	10	1	РЗ, Р / 4б.
Разом за модулем 2	47	6	6	32	3	12 б.
ІНДЗ						8б.
Всього годин:	120	16	14	82	8	
Модульна контрольна робота						60
Модульно-контрольна робота за змістовим модулем 1 (Тести)						30
Модульно-контрольна робота за змістовим модулем 2 (Тести)						30
Поточний контроль						40
Усього годин / Балів	120	16	14	82	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІРС – індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

<p>Тема 1. Гуманізація виховного процесу як соціально-педагогічна проблема</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Принцип гуманізації виховання. ➤ Шляхи реформування виховної діяльності ЗНЗ на засадах гуманізації і технологізації
<p>Тема 2. Ідеї гуманізації освіти та виховання в історії педагогіки</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Вивчити (за вибором) 2-3 праці відомих вітчизняних та закордонних мислителів, педагогів минулого про гуманізацію виховання, гуманну особистість учителя-вихователя
	<p>та підготувати реферативне повідомлення.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Проаналізувати (за вибором) 2-3 роботи сучасних педагогів-новаторів із позиції вирішення ними проблеми гуманізації виховання. ➤ К.Д.Ушинський про гуманізацію виховання. ➤ І.Огієнко про гуманізацію навчально-виховного процесу ➤ Гуманна школа Ш.Амонашвілі
<p>Тема 3. Сучасні виховні системи і технології виховання</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Проаналізувати (за вибором) сучасні виховні системи, акцентуючи увагу на їх провідних гуманістичних ідеях, та підготувати реферативне повідомлення.
<p>Тема 4. Гуманістична спрямованість особистості вчителя-вихователя</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Змістова характеристика ціннісних орієнтацій, мотивів та якостей гуманної особистості вчителя-вихователя. ➤ Аналіз виховної діяльності педагогів-новаторів та особливостей їхніх особистісних гуманістичних настанов.

<p>Тема 5. Творчий характер виховної діяльності як умова її гуманізації та технологізації</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Педагогічна техніка як практичний рівень реалізації педагогічної творчості. ➤ Педагогічна імпровізація та творча індивідуалізація вчителя-вихователя.
<p>Тема 6. Сучасні парадигми вищої освіти: гуманізація та гуманітаризація освіти. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ідеї гуманізації та гуманітаризації в сучасній педагогічній практиці. ➤ Гуманізація освіти як передумова виховання толерантності студентів. ➤ Індивідуалізація освіти як шлях формування конкурентоздатного фахівця.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Методичні аспекти гуманізації вищої освіти.
<p>Тема 7. Особистісно-діяльнісний підхід як провідна стратегія гуманізації виховного процесу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Особистісно-діяльнісний підхід як стратегія управління й самоуправління у виховному процесі. ➤ Аналіз педагогічних настанов учителя-вихователя щодо вихованців.
<p>Тема 8. Гуманізація навчально-виховного середовища як основа педагогічного спілкування у ВНЗ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Умови гуманізації педагогічного спілкування у процесі виховання дітей. ➤ Товариськість як властивість особистості вчителя-вихователя.

ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

1. Скласти глосарій основних понять гуманістичної педагогіки.
2. Розробити тестові завдання для самоперевірки (тема за вибором).
3. Розробити власну творчу концепцію виховної діяльності та обґрунтувати її.
4. Написати ессе (тема за вибором).
5. Написати тези (тема за вибором).
6. Підготувати анотацію, визначити ключові слова (тема за вибором).
7. Підготувати матеріал для проведення педагогічного диктанту (тема за вибором).

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування усіх завдань є обов'язковим, окрім випадків оформлення індивідуального відвідування або пропуску занять із поважних причин (лікарняний, важливі сімейні події тощо). В окремих випадках можлива дистанційна форма навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Оскільки плагіат є серйозним правопорушенням, важливо обов'язково виділяти ті частини робіт, які є запозиченими в інших авторів (робити коректні посилання).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Кінцеві терміни здачі робіт та прездачі регламентуються навчальним планом, графіком навчального процесу факультету, розкладами навчальних занять та заліково-екзаменаційних сесій; складати та перескладати іспит із дисципліни в індивідуальному порядку студент може тільки оформивши заяву на індивідуальне складання заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен, який проводиться у вигляді тестування, нараховує 30 питань (2 бали за правильну відповідь) і триває 60 хвилин, максимальна кількість балів, яку студент може набрати становить 60 балів. До отриманих балів за тестування додаються бали поточного контролю.

Питання до екзамену: тестові завдання.

VI. Шкала оцінювання

Загальна сума балів за курс – 100.

<i>Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка для екзамену</i>
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Амонашвили Ш.А.Размышления о Гуманной Педагогике / Ш.А.Амонашвили. – М., 2001. – 464с.
2. Андрущенко В. Освіта має плекати духовність // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: 36. наукових праць. Випуск 11(24). К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. С. 7.
3. Антонюк Т.А. Социальное проектирование / Некоторые методологические аспекты. Минск: Наука, 1987. 264 с.
4. Балл Г. О. Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній, психологічній сферах): Видання друге, доповнене. Житомир: ПП «Рута», Видавництво «Волинь», 2008. с. 50.
5. Баран Л.М., Баран Р.Т., Власова О.П., Власова Т.І., Грабовська І.М., Купцова Т.А.Проблеми гуманізації освіти в контексті трансформації вищої школи України: монографія. Д.: АРТ-ПРЕС, 2008. 232 с.
6. Баранівський В. Ф. Духовність особистості в системі сучасних суспільних відносин. К.: НВТ «Правник». НАВСУ, 1998. С. 128.
7. Берулава М. Н. Современные проблемы гуманизации образования // Образование в социально-гуманитарной сфере Российской Федерации / Аналитический вестник Совета Федерации ФС РФ. 2003. № 2 (195).
8. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник. К.: Либідь, 2008. 848 с.
9. Бех І.Д. Гуманістична педагогіка у траєкторії виховання особистості /І.Д.Бех // Виховання і культура. 2002. №1. С.9-13.
10. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : Монографія /В. Ю. Биков. К.: Атіка, 2009. 684 с.
11. Буяльська Т. Гуманізація освіти — вичерпане гасло і (не) виконане завдання? // Освіта. 21-28 червня. 2006. С. 4-5.
12. Волошин В.В. Основні шляхи гуманізації та гуманітаризації навчально-виховного процесу в професійно-технічних навчальних закладах України / В. В Волошин. Наук-метод. зб.: Нові технології і навчання. Вип.: 24, 1998. С. 128-131.
13. Гончаренко С., Мальований Ю. Гуманізація і гуманітаризація

освіти // Шлях освіти. 2001. № 2. С.2 - 56; №3 С.2 - 8.

14. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008.
15. Коберник О.М. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі. К.: Науковий світ, 2001. 182с.
16. Коберник О.М. Управління виховним процесом у загальноосвітньому навчальному закладі. К.: Науковий світ, 2003. 217 с.
17. Колеснікова І. А. Про критерії гуманізації освіти / І. А. Колеснікова // Гуманізація освіти: Теорія. Практика. СПб, 1994.
18. Корольов Б. І. Вища школа України на зламі епох // Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 1991-2006 рр.: Наук.-допом. бібліогр. покажч. К., 2008. с. 19.
19. Князева Т. М., Дейнека В. О. Гуманізація українського суспільства та сучасні проблеми вищої освіти. // IX Міжнародна науково-практична конференція «Гуманізм та освіта» (електронне видання матеріалів) КІВЦ ВНТУ, 2008 // [http:// conf.vstu.edu.ua/humed/2008/txt/Dejneka.php](http://conf.vstu.edu.ua/humed/2008/txt/Dejneka.php)
20. Кравец А. С. Гуманизация и гуманитаризация высшего образования // Вестник Воронежского государственного университета: Проблемы высшего образования. Воронеж: ВГУ, 29-36.
21. Кулюткін Ю. Н. Ціннісні орієнтири і когнітивні структури в діяльності учителя. Самара: Вид-во СамГПУ, 2002. 400 с.
22. Макаренко А.С. Методика організації виховного процесу // Твори в 7 т. Т.5. К.: Рад. школа, 1974. 382с.
23. Максимова Т. В. Проблемы гуманизации в системе образования. Донецк, 2005.
24. Пріма Р.М. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи: стратегія змін / «Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки». Миколаїв, 2019. С.186-194.
25. Психологія і педагогіка життєтворчості: Навчально-методичний посібник (ред. рада: В.Даній (голова), Г.М.Несен (заст. голови), Л.В.Сохань, І.Т.Єрмаков (наук.

- ред). та ін. К., 1996. 792 с.
26. Романенко М. І. Гуманізація освіти: концептуальні проблеми та практичний досвід: Наукова монографія. Дніпропетровськ: Промінь, 2001.
 27. Сидоренко О. Проблеми гуманізації та гуманітаризації в освітній реформі в Україні // Вища освіта України. 2001. № 2. С. 63-67.
 28. Сидоренко Т. Творчість у діяльності вчителя // Рідна школа. 2001. №5. С.55-57.
 29. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: Навчальний посібник. К.: ІСДОУ, 1994. 112 с.
 30. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість учителя: Визначення, теоретична модель, функції підготовки // Педагогіка і психологія. К.: Педагогічна думка, 1998. 255 с.
 31. Шиянов Е.Н. Гуманізація професійного становлення педагога // Педагогіка, 1991. №9. С.80- 84.

Інтернет-ресурси

1. <http://ebk.net.ua>
2. <http://teacher.at.ua>
3. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>—Офіц.сайт ВР України.
4. www.mon.gov.ua— Міністерство освіти і науки України.